SPORTUL ADAUGĂ NOI VALENŢE MUNCII ŞI VIEŢII

DIRECTORUL LICEULUI – PRIMUL EDUCATOR...

Şcoala românească oferă în anii noştri numeroase exemple de directori de şcoli care îi consideră pe elevi ca pe proprii copii, îi modelează cu răbdare, îi înconjoară cu preţuire, cu multă afecţiune. Pe cei mai buni, copiii-model, îi prezintă colectivului ca atare, pentru a fi exemple demne de urmat, pe cei care nu întotdeauna ţin pasul fruntaşilor îi ajută să se integreze fluxului general al colectivului, să intre în rînduri cum se spune. Unul dintre aceştia este prof. **Constantin Cula**, din Alexandria.

Prin specialitatea sa — profesor de matematici — directorul liceului industrial de construcţii nr. 3, din municipiul de reşedinţă al judeţului Teleorman, imprimă întregului colectiv o notă de ordine, de muncă disciplinată, ceea ce şi explică pe undeva prezenţa acestei unităţi de învăţămînt între cele fruntaşe. Cum ? **Majoritatea absolvenţilor intră în producţie, unde se bucură de aprecieri deosebite, o parte dintre ei urmează cursurile unor facultăţi** (de regulă cu profil tehnic, dar sînt şi cazuri în care absolvenţii de aici fac filologie, ştiinţe economice şi chiar medicină, ceea ce atestă pregătirea lor multilaterală !). **generaţiile în plină formare, elevii aflaţi în prezent în liceu se remarcă aproape de fiecare dată în concursurile pe specialităţi, organizate în municipiu sau în judeţ.**

Prof. Constantin Cula, fireşte, nu este străin de toate reuşitele colectivului pe care îl conduce. Dimpotrivă. El realizează ceva mai mult, activitatea sa vizează şi sportul, pasiune mai veche, din anii adolescenţei. „**Nu trebuie să mire pe nimeni** — ne spunea prof. **Horia Cioabă**, preşedintele C.J.E.F.S. Teleorman — **profesorul Cula a fost atlet, aruncător de suliţă, generaţia lui Alexandru Bizim. Au şi concurat împreună... Stabilit la Alexandria, profesorul Cula a rămas în familia atletismului, dar nu ca sportiv, ci ca antrenor voluntar, pe lîngă Clubul sportiv şcolar din localitate. În această calitate a şi modelat o aruncătoare de greutate, pe Alice Gulună, printre fruntaşe la campioanele junioarelor...**"

Aşadar, explicabilă receptivitatea prof. Cula faţă de sport şi de sportivi, înţelegerea sa pentru selecţie ; **liceul pe care îl conduce reprezintă** — prin contribuţia prof. Cula — **principala pepinieră a Clubului sportiv şcolar, nu numai în atletism** (pasiunea sa de totdeauna), **ci şi în fotbal, judo, lupte, tir sau handbal.** Pentru un liceu cu profil tehnic, în care orele de curs sînt triplate cu altele de producţie, nu este uşor să găseşti soluţii a avea în aria sportului zeci şi chiar sute de elevi. Aici acest lucru este posibil, ca şi înzestrarea echipelor cu material şi echipament adecvat, asigurarea spaţiului necesar pentru pregătire, pentru antrenament. O platformă de bitum este amenajată pentru jocuri, un spaţiu de aruncări este în curs de amenajare la internatul liceului. „**Consider activitatea sportivă absolut necesară în procesul formativ-educativ al fiecărui elev, în aceeaşi măsură ca toate materiile de bază. Gindind aşa, nu facem niciodată concesie la calitatea lecţiilor de sport, a concursurilor şi competiţiilor în care sînt prezenţi elevii noştri ; peste tot ei trebuie să fie la înălţime, pentru sănătatea şi robusteţea lor fizică, dar şi morală. În sport se formează spiritul colectiv, caracterul ordonat şi disciplinat al fiecărui tînăr**".

La Liceul industrial de construcţii nr. 3 din Alexandria, mai bine de 1 000 de elevi trăiesc astfel bucuria mişcării. Şi aceasta, în primul rînd cu sprijinul prof. Constantin Cula, primul lor educator în sensul cel mai complet al termenului !

T. BRĂDEŢEANU

Un om işi scoate pălăria în faţa... sportului

TIBOR DEAKI: „ÎI DATOREZ MULT ÎN FORMAREA MEA CA OM"

Cînd am trecut pragul Întreprinderii de tractoare din Miercurea Ciuc nu ştiam prea multe lucruri despre această unitate industrială, despre oamenii ei. Dar lotul de tractoare pe şenile gata pentru îmbarcare, pentru a ajunge la solicitanţi, „peste nouă mări şi ţări", purtînd amprenta calităţii, a iscusinţei, a competenţei şi bunului gust mi-a adus în memorie, vag, ceva deosebit în legătură cu destul de măruntul dar vigurosul şi multifuncţionalul autovehicul al ogoarelor, „UNIVERSAL 445 — S.V." cîştigase o mare competiţie internaţională **(„Acum două luni, la Tîrgul de la Leipzig** — avea să-mi reamintească mai apoi **Tibor Deaki**, directorul întreprinderii, **tractorul nostru a obţinut medalia de aur, singura — din cele 15 atribuite — care a revenit pavilionului românesc, în competiţie aflîndu-se o gamă largă de produse din 61 de ţări")**.

Pe director, un tînăr înalt, robust, dar de o agilitate şi un neastîmpăr specifice omului de acţiune, „**cel mai avizat să vorbească şi despre sport**", cum îmi spusese cîteva clipe mai înainte un tînăr inginer intîlnit din întîmplare la intrare, l-am cunoscut în modul cel mai simplu, fără politeţuri inutile. În mişcare, între scurte dar familiare dialoguri ale sale cu cei din jur în legătură cu ce trebuie mai grabnic făcut. A convenit să discutăm despre „A.S. Tractorul", al cărei preşedinte fusese pînă de curînd (asociaţie sportivă pe care, de fapt, o pusese el însuşi pe picioare), despre sport în general, dar cu rugămintea ca discuţia să fie purtată nu în numele său, ci al „**echipei noastre**", adică al celor peste 2 300 de lucrători ai întreprinderii, apelativ pe care aveam să-l aud cu plăcută surprindere şi în final, cînd directorul avea să mă îndemne să vizităm halele de producţie (oglinzi ale spiritului de ordine şi gospodăresc, ale hărniciei şi disciplinei în muncă), apelativ rostit şi de alţi făuritori de tractoare : „**formăm o familie unită şi la bucurie, şi la necazuri**". Înţelesesem însă acest lucru mai devreme, din tot ceea ce se petrecea spontan în jur, dar mai cu seamă din vorbele tînărului director, fost sportiv de performanţă, baschetbalist în „A" (cîndva solicitat chiar la lotul naţional de tineret) şi fotbalist de „C", fost preşedinte al asociaţiei sportive şi — permanent — împătimit adept al sportului, nu numai ca act în sine, ci mai ales ca idee, ca factor social. Sesizez că îi face mare plăcere să vorbească despre această activitate şi nu-l întrerup decît rar cu cîte o scurtă întrebare. Şi de cîteva ori telefonul interior, în probleme de aprovizionare, la care directorul răspunde calm, dar hotărît, după cum îi este felul : „**Nu se poate ! Mîine dimineaţă iei trenul şi la prima oră eşti în faţa cabinetului directorului de acolo... Avem nevoie de materialele astea, trebuie să ni le livreze după contract... Nu pleci fără ele... Dacă ai greutăţi, mă suni de acolo, să intervin prin minister...**"

Vorbeşte mult, cumpănit şi frumos despre sport, ca şcoală a muncii şi vieţii, despre anii cînd a început meseria ca simplu muncitor şi a jucat fotbal şi baschet, despre anii petrecuţi în „extraordinarele colective" de la Braşov, în cel studenţesc (la C.S.U.) şi mai ales în cel muncitoresc de la Steagul roşu. „**Am iubit dintotdeauna sportul şi mărturisesc că îi datorez mult în formarea mea ca om. A fost pentru mine o adevărată şcoală, ale cărei învăţături le descopăr şi redescopăr cu uimire şi bucurie şi astăzi, la cîţiva ani de la abandonarea performanţei, prin efectele sale educative concretizate în conturarea personalităţii, în dezvoltarea unor laturi importante ale comportamentului social : dîrzenie, tenacitate, cutezanţa, hotărîrea în acţiuni, corectitudine, ataşament şi spirit colectiv. La Steagul roşu am învăţat, în echipa de baschet, că poate nimic nu contribuie mai eficient la formarea omului ca sportul, şi că nimic nu leagă mai puternic un colectiv ca această activitate... Eram acolo 12 tineri, din pură întîmplare 4 români, 4 maghiari şi 4 saşi. Baschetul ne unea într-o adevărată familie, nedezmembrată sufleteşte nici acum, cînd nu mai sîntem împreună. Cu toţii am izbutit să realizăm ceva şi în sport, şi în profesie, dar mai ales am încercat la locurile noastre de muncă să facem, prin sport, adevărate echipe din colectivele unităţilor în care lucrăm. Cînd m-am întors aici, acasă, aveam în gînd să pun umărul la închegarea unei familii asemănătoare celei pe care am avut-o noi la Braşov. Am început cu o echipă de fotbal... Da, în chiar „inima hocheiului" am apelat la fotbal, care — după mine — nu este doar un sport, ci un fenomen social. Şi, MAREA ECHIPĂ a început să se închege în jurul celei mici, în care jucam eu însumi şi un timp am şi antrenat-o... Fără pauze am ajuns în „C", în 1977. Între timp, terenului noroios pe care l-am găsit la sosire i-au luat locul două gazonate, o tribună frumoasă cu scaune din plastic, vestiare confortabile... Cît priveşte echipa, am încercat să ridicăm jucători de pe-aici, dar în primul rînd să conturăm un colectiv în care să se formeze oameni adevăraţi, stăpîni pe o meserie şi harnici la locul de muncă, civilizaţi, disciplinaţi, serioşi, cu familii bine închegate. Pe ei, cei din echipa de performanţă, i-am urmărit cu toată atenţia, spre a nu apuca pe drumuri greşite. Şi, din acest punct de vedere, colectivul se mîndreşte cu ei... Aşa am procedat cu** Balazs, **cu** Puşcariu, **cu** Bitea, **cu** Fodor **(pînă ce a plecat la Steaua), cu toţi ceilalţi**".

Şi directorul Deaki nu se mărgineşte la sublinierea aportului echipei de fotbal din „C" la întărirea colectivului. Ne vorbeşte mult despre celelalte formaţii, vreo 12, din campionatul pe întreprindere, de alte patru din campionatul municipal de „mini", de oamenii care preferă alte discipline, cum ar fi tenisul de masă, crosurile, şahul, deltaplanismul, competiţiile sub genericul „Daciadei", de gimnastica la locul de muncă sau drumeţiile în cadrul acţiunii harghitene de frumoasă popularitate „**Veniţi cu noi**", al cărui promotor este inginerul **I. Xantusz**, de la „Tractorul". Şi ne vorbeşte cu aceeaşi mîndrie de noua campanie a utecistilor, de amenajare prin muncă patriotică în „Parcul Păcii" a unei noi baze, cuprinzînd terenuri de tenis, volei, handbal şi baschet, prin care tînărul colectiv de la Întreprinderea de tractoare să-şi poată diversifica posibilităţile de practicare a sporturilor, de modelare — şi astfel — a caracterelor şi de sudare şi mai puternică a colectivului celor ce făuresc „tractorul de aur"... Vorbeşte despre sport şi capacitatea acestuia de a forma oameni integri cu aceeaşi veneraţie pe care o desluşim în cugetările lui Camus pe această temă. Iar pentru satisfacţiile şi foloasele pe care le-a avut şi le are, în viata şi munca sa, directorul T. Deaki pare gata oricînd să-şi scoată pălăria în faţa... sportului.

Aurelian BREBEANU

ŞI OAMENI, ŞI PROFESORI

Discutam, deunăzi, cu un vechi om de sport, antrenor, cadru didactic universitar, un om care a condus echipe naţionale şi de club, într-un cuvînt un tehnician în adevăratul înţeles al cuvîntului. „**Antrenorul** — ne spunea **Neculai Murafa**, pentru că despre el e vorba — **se compune din două mari părţi, dacă putem să le numim aşa :** OMUL **şi** PROFESORUL. **Sînt — altfel spus — cele două principale, indispensabile componente ale muncii unui antrenor. Separat nu pot acţiona, absenţa uneia compromite cealaltă faţetă. Dacă mă întrebaţi însă care apare ca mai importantă, care dintre cele două trăsături o determină în bună măsură pe cealaltă, vă răspund — din ceea ce m-au învăţat zeci de ani de activitate — că** OMUL **din antrenor constituie calitatea indispensabilă a unui desăvîrşit pedagog sportiv. Şi asta pentru că, prin calităţile lui umane, sufleteşti, antrenorul formează, modelează subiecţii lui, îşi pregăteşte, cu alte cuvinte, materia primă pentru procesul de instruire. De aceea, dacă veţi urmări cazurile în care doi antrenori pornesc cu grupuri de sportivi de valori egale, dispunînd de condiţii de lucru asemănătoare, rezultatele vor surîde aceluia care va şti să fortifice, sufleteşte, mai repede şi mai bine pe elevii săi. Nenumărate situaţii de acest fel am întîlnit şi niciodată regula n-a fost contrazisă...**"

Experimentatul profesor de la I.E.F.S scotea la iveală un mare adevăr al vieţii sportive, confirmat de toate marile reuşite. Exemplele le găseşti pe întreaga scară a performanţei. Fie că vei cerceta cazul unui entuziast antrenor al celor mici (copii şi juniori) fie că te vei opri asupra unei echipe de mare valoare care a reuşit să se impună şi în arena internaţională. Fiindcă interlocutorul nostru este specialist în volei, să amintim de voleibaliştii dinamovişti, pregătiţi, ani la rînd, de **George Eremia**, acum de **Wiliam Schreiber.** Ascensiunea lor nu s-a realizat numai printr-o competentă şi îndelungată pregătire ci, ca o condiţie a fructificării valorii jucătorilor şi antrenamentelor intense, prin obţinerea unei omogenităţi sufleteşti de cel puţin aceeaşi calitate şi forţă. Or, întru atingerea acestui scop, contribuţia antrenorului-om apare ca decisivă. Să ştii, să poţi, deci să formezi o familie adevărată din elevii tăi, o familie cu toate virtuţile comportării sincere, unite sufleteşte, pe care o comportă o asemenea uniune. Dealtfel, numai asemenea colective au dăinuit în timp şi au rămas în amintirea celor ce le-au compus. Tot din volei am pomeni pe antrenorul **Sandi Chiriţă**, şi el un educator, nu numai un profesor competent şi respectat. S-a vorbit mult în ultimul timp — şi cu temei — despre ascensiunea „noului val" din polo. Grupul tinerilor care impulsionează acum, cu viteza temperamentelor şi cu virtuţile talentelor lor, echipa naţională datorează în mare măsură ascensiunea lor profesorilor care au ştiut să-i formeze. Cu o pasiune şi o competenţă ce se cer subliniate şi pentru reuşitele sub aspect educaţional, moral. Ne gîndim la **N. Rujinschi** şi **I. Capşa.** Anii îndelungaţi pe care îi pretinde atingerea performanţei în schi, mai cu seamă în condiţiile nu totdeauna... romantice ale zilelor de viforniţă în munte, nu pot fi separaţi de tot atîţia ani de educaţie, de călire a caracterului. Antrenorul schiorului trebuie să-i fie acestuia şi părinte, şi prieten, şi sfătuitor. Cum încearcă şi reuşesc să fie **K. Gohn** sau **Fr. Boniş** sau **I. Bogdan...** Dăm exemple la întîmplare, nu prezentăm liste complete de cazuri edificatoare despre antrenori şi oameni şi profesori. Baschetul ni i-ar furniza, tot dintr-o mult mai completă listă, pe **N. Martin** sau **Fl. Stoica.** Şi, tot astfel, şi toate celelalte discipline sportive pot furniza pilde de tehnicieni care ştiu, pot şi realizează simbioza dintre complexa muncă educaţională şi aceea din antrenamentul de specialitate. Adică antrenori care sînt şi **oameni**, şi **profesori.**

Eftimie IONESCU

LECŢIA FĂRĂ CUVINTE

Mai sînt destui cei care cred că între munca intelectuală, îndeosebi, şi activităţile fizice există un raport de incompatibilitate, cei care privesc sportul ca o preocupare minoră sau pur şi simplu ca pe o pierdere de vreme.

Într-un cvartal al cartierului Bucureştii Noi, un bărbat între două vîrste combate într-un mod cît se poate de elocvent asemenea mentalităţi învechite. Este doctor în chimie, se numeşte **Dinu Zăvolanu** şi cu ani în urmă a adus în ziarul nostru argumente foarte solide şi interesante privind efectul pozitiv al exerciţiului fizic asupra muncii intelectuale... În fiecare dimineaţă, după gimnastica de înviorare de acasă, este văzut în treningul său albastru străbătînd străzile în cros pînă în parcul Nicolae Bălcescu, unde îşi face cotidianul rond, întorcîndu-se îmbujorat la faţă, pe acelaşi drum. Îşi vede liniştit de pregătirea în vederea unei noi zile de muncă, fără a lua în seamă pe trecători, pe cei care îl privesc de la ferestrele apartamentelor lor. La început, mulţi zîmbeau, poate, la vederea atletului despre care foarte puţini ştiau că este un cadru universitar şi autor de lucrări în specialitatea sa. Mai apoi s-au obişnuit cu prezenţa sa matinală, iar unii au înţeles din lecţiile fără cuvinte ale acestui om că ceea ce face nu este o excentricitate, ci ceva absolut necesar sănătăţii trupeşti şi spirituale. Cîţiva i-au urmat — e drept, mai timid — exemplul. Unii împreună cu copiii lor, cum este cazul inginerului **E. Nichifor.** Alţii şi-au procurat rachete de tenis şi badmington şi coboară după-amiază pe terenurile din parc. Este un început... **(A.B.).**

● **„Şi la Iaşi, ca peste tot, dealtfel, rugbyul a format oameni adevăraţi-specialişti cu o înaltă calificare, dar şi cetăţeni care se bucură de respectul, de preţuirea semenilor lor".** Această subliniere a ţinut să o facă, recent, **Valentin Paraschiv**, preşedintele C.J.E.F.S. Iaşi, vizînd nu numai pe ing. **Gh. Dobrotă** — lector universitar, ci şi pe foştii săi colegi de echipă, **N. Balcan** — preşedintele C.A.P. Prisăcani, **Gh. Melinte** — director general al Gostat Braşov, **Radu Constantinescu** — directorul Liceului agro-industrial din Alexandria etc.

● **Nu e totul să beneficiezi de spaţii pentru activitatea sportivă, important este să le şi foloseşti în mod adecvat...** Adică ceea ce nu se prea întîmplă cu prof. **Bogdan Zelinschi**, de la Liceul industrial nr. 7 din Ploieşti. Mare amator de tenis, el îşi rezumă cam la atît activitatea formativ-educativă a elevilor de la acest liceu.

● **V-aţi întrebat de ce tot mai mulţi tineri muncitori de la Exploatarea minieră din Săsar-Maramureş preferă ca duminicile să iasă în aer liber, în drumeţii şi excursii?** Una din explicaţii : printre cei care îi însoţesc adesea se află însuşi directorul acestei întreprinderi, ing. **Alexandru Corpadi.**

● **Munca formativ-educativă cu tineretul studios ar marca un plus de calitate** dacă toţi profesorii de educaţie fizică — şi nu numai două treimi din numărul lor — şi-ar cunoaşte adevărata menire de modelatori ai tinerei generaţii. Este una din remarcile pe care secretarul comitetului judeţean Vaslui al U.T.C., **F. Gingă,** a făcut-o la conferinţa mişcării sportive vasluiene.